

ROLAND TOPOR

HET GELIJK VAN DA VINCI

Vinci avait raison

Vertaling Tom Kleijn

PERSONEN:

ALAIN MOREAU,

in de vijftig, hoge functionaris bij de politie. Hij is als gewoon agent begonnen.

COLETTE MOREAU,

jonger dan haar echtgenoot, een kleinburgerlijke vrouw die graag een grote dame wil worden.

ROBERT MOREAU,

hun achterlijke zoon, minder stom dan hij lijkt.

INGE,

de au pair, een ruimhartige Zweedse.

GUY BOULIN,

een jonge smeris op weg naar boven - trouwens niet al te jong meer - hij zal het nog ver schoppen.

JOSETTE BOULIN,

zijn vrouw. Een giftig loeder.

In het vakantiehuis van de Moreau's. Vroeg in de middag. Alain Moreau leest de krant, terwijl zijn vrouw Colette druk in de weer van de ene kamer naar de andere loopt. Aan een muur een uitvergroete kopie van de Mona Lisa (la Gioconda).

COLETTE

Het huis is één grote bende. Ik hoop maar dat de Boulins niet te vroeg komen!

(Alain antwoordt met gegrom.)

ALAIN

Wat een klerezooi! Het is werkelijk weerzinwekkend! Ze verpesten alles met hun klerezooi! Ze dumpen tonnen strontzooi in de natuur en daarna beginnen ze te brullen omdat die vervuild is! Stelletje smeerlappen!

COLETTE *(verschijnt weer, hevig geschokt.)*

Alain, de wc is alweer verstopt!

ALAIN *(die niet heeft geluisterd.)*

Het lijkt wel alsof ze hun hele leven niets anders doen dan schijten! Leonardo da Vinci zei: "Er zijn mensen die niets van zichzelf achterlaten dan overvolle latrines." Hij had absoluut gelijk.

COLETTE

Alain, de wc is verstopt ...

ALAIN *(geïrriteerd.)*

Shit! Ontstop hem deze keer maar zelf. Ik heb je gewaarschuwd! Jij kiept altijd je vuilnis in de pot ... Het is geen vuilnisbak! Ik ben het spuugzat om in de stront te graaien!

COLETTE *(smekend.)*

Maar Alain, ik ben het niet geweest. Ik zweer het je. Ik heb er niets mee te maken ... Ik ben alleen vanochtend een keer naar de wc geweest.

ALAIN

Voor de grote boodschap?

COLETTE

Maar nee, ik zweer het je ... Een plasje, dat was alles.

ALAIN

Dan is het dat joch. Hij gebruikt kilo's papier en draait er een bal van. Dit moest een keer gebeuren!

COLETTE

Nee, Robert is het niet. Je bent onrechtvaardig tegen hem. Hij is vandaag niet geweest. Hij was de hele morgen in de tuin ...

ALAIN

Ik begrijp 't, het is die Zweedse. Ze heeft vast en zeker haar maandverband erin gegooid. Ik heb haar al duizend keer gezegd dat ze op moet letten ...

COLETTE

Inge is heel proper. En trouwens, ze is niet ongesteld. Weet je niet meer, het is rond de tiende, net zoals ik, want ik heb haar toen een van mij geleend.

ALAIN (*barst uit.*)

Is het dan soms de Heilige Geest? Nee echt, je probeert me te belazeren! Denk jij dat een schijthuis zichzelf verstopt? Waar heb jij je verstand?

COLETTE (*bijna in tranen.*)

Ik begrijp er niets van ... Wat een afschuwelijke nachtmerrie ... Oh, Alain, doe niet zo gemeen ... Ik kan er niet tegen als je zo doet ...

ALAIN (*weer bedaard.*)

Goed, ik ga wel weer in de stront graaien ... Maar ik waarschuw je, ik ben het strontzat ... Er moet iets rot zijn in het stelsel van de buizen.

(Ze gaan allebei af. Men hoort lawaai, gevloek, gekreun. Er wordt gebeld. Eén keer, twee keer. De Moreau's verschijnen met hun mouwen opgerold, hun handen in rubber handschoenen, een verwilderde blik in hun ogen.)

ALAIN

Shit! De Boulin's ...

COLETTE

Maar jij zei dat ze niet voor het eind van de middag zouden komen!

ALAIN

Shit!

(Er wordt opnieuw langdurig gebeld.)

ALAIN *(hij brult.)*

Ja, ja, een momentje! Ik kom eraan.

(Hij raakt geïrriteerd bij het uittrekken van zijn rubber handschoenen, het lukt hem uiteindelijk met behulp van zijn tanden, hij smijt ze in een stoel. Hij gaat de deur opendoen. De Boulin's staan op de drempel met koffer en weekendtas. De sombere, bijna smartelijke gelaatsuitdrukking van de man contrasteert met het schalkse lachje op het gezicht van de vrouw.)

JOSETTE *(tegen Colette.)*

Zoenen we?

(Hallo, hallo, er wordt gekust.)

COLETTE

We hadden jullie niet zo vroeg verwacht.

JOSETTE

Het was zo'n mooi weer! Ik had geen zin om in de stad te blijven. Ik zei tegen Guy: "Hup vooruit! We gaan nu meteen." En dat bleek een goed idee. Er was niemand op de weg.

COLETTE

Josette, je ziet er helemaal top uit, echt stralend.

JOSETTE

Ik had zo'n zin om het huis te zien! Het is schitterend. Het is verrukkelijk hier ... En wat moeten jullie het rustig hebben ... Wat een stilte!

COLETTE

Ja, dit is wel wat anders dan de grote stad, maar Guy lijkt een beetje moe, hij zegt niets ... Je bent toch niet ziek?

GUY (*somber*)

Nee, eehm, maar ...

ALAIN

Het is waar ... Je ziet er niet goed uit ...

GUY

Ik ben een beetje misselijk ...

JOSETTE (*barst in lachen uit.*)

Het punt is dat meneer vanochtend perse appelsap wilde drinken, omdat hij ergens had gelezen dat dat vol vitaminen zit ... En toen ...

ALAIN Daar heeft hij gelijk in. Appelsap is heel goed. Dat moeten we trouwens in huis hebben, denk ik ...

(Guy trekt een gezicht.)

JOSETTE

O nee, daar heeft hij genoeg van gehad! Want er kleeft een klein ongemak aan.

GUY (*krampachtig.*)

Wat kun jij toch irritant zijn!

JOSETTE (*trionfantelijk.*)

Je houdt er namelijk een flinke diarree aan over!

(*De Moreau's kijken elkaar aan, gealarmeerd.*)

GUY (*verbreekt de stilte.*)

Juist, eehm, kunnen jullie me misschien wijzen waar de ...

ALAIN

WC is. Om je handen te wassen?

GUY (*die zijn best doet om de dingen niet bij hun naam te noemen.*)

Nee ... eehm ... om ... ehm ...

ALAIN

Ah ja, ik begrijp het. Dat wil zeggen ... Er is een klein probleem ... Hij is verstopt ...

GUY (*pathetisch.*)

Maar ... Maar ik dan! Waar moet ik dan heen?

ALAIN (*stelt hem gerust.*)

Oh, dat is niet zo erg ... Je gaat gewoon naar hiernaast, naar de burens ... Die zijn heel behulpzaam ...

COLETTE

En zijn het bovendien gewend ... Het is ons al een keer overkomen. Er is iets niet goed in het systeem ...

ALAIN (*woedend.*)

Ons systeem is prima! Je moet er alleen niet om de twee minuten op gaan zitten schijten!

GUY (*geforceerd.*)

Dank je ... Het spijt me vreselijk ...

ALAIN

Kom kom, ik had het niet over jou. Jij hebt daar niets mee te maken ... Nee, het is Colette en dat jong. Het lijkt wel alsof ze niets anders te doen hebben, om over die Zweedse maar helemaal te zwijgen! Ik was net bezig met ontstoppen toen jullie aankwamen, zulke brokken zaten erin!

COLETTE (*gegeneerd*)

Alain ... Alsjeblieft!

ALAIN

Je hebt gelijk, laten we maar niet uitweiden over dit onderwerp ... Het is maar dat Guy goed begrijpt dat ik het niet over hem had. Want bij hem is het hoe dan ook vloeibaar.

GUY

Neem me niet kwalijk, maar ik moet nu echt ... Welke kant is het op?

COLETTE

Ik ga wel met je mee. Dan kan ik je meteen ook voorstellen.

GUY

Heel lief van je!

(Ze gaan af.)

JOSETTE

Arme Guy! Het is niet leuk. Ik pest hem wel, maar ik weet wat het is. Een lijdensweg!

ALAIN (*beleefd.*)

Dat wordt gezegd!

JOSETTE (*verbaasd.*)

Hoezo, heb jij nooit diarree gehad?

ALAIN

Ik ben niet gevoelig voor dat soort ongerief ...

JOSETTE

Ah, ik begrijp het ... Jij hebt vast last van het tegenovergestelde ... Dat is ook niet leuk.

ALAIN (*droogjes.*)

Ik kan je verzekeren, dat ik noch van het een noch van het ander ... Nee, nooit.

JOSETTE

Nou, dan heb je geluk. Maar voor Guy is het nog erger dan voor andere mensen. Omdat hij trots is. Hij zou nog liever ter plekke dood neervallen dan te bekennen dat hij nodig ... Het is belachelijk ...

ALAIN

Nee, dat is juist. Hij houdt zich in. Ik begrijp dat. Als iedereen zo was als hij, zou het leven zeker een stuk aangener zijn. Maar, de mensen hebben er schijt aan. Ze zijn in staat met een glimlach op te biechten, aan tafel, tussen twee happen door, dat ze diarree hebben, het is walgelijk.

JOSETTE

Guy niet hoor, dat is een ding dat zeker is. Hij maakt zichzelf nog liever ziek. Maar dat is het hem juist: hoe meer hij zich ertegen verzet, des te nodiger hij moet ...

ALAIN (*met weerzin.*)

Wat een smeerlapperij, dat appelsap! Ik ga onze fles weggooid. En ik zweer je dat ik voorlopig geen nieuwe koop!

(Hij ontfermt zich over de koffer en de weekendtas.)

Kom, ik zal je jullie kamer laten zien ...

JOSETTE

Ja ... Laten we onze zorgen opzij zetten!

(Zij gaan door een andere deur af.)

(Inge en Robert komen binnen. Hij is ongeveer 17 jaar, maar heeft de geestelijke ontwikkeling van een kind van 6.)

INGE *(ze praat met een sterk accent.)*

Dat is heel stout om het in je broek te doen, op jouw leeftijd. Als je een grote jongen wilt worden, moet je zindelijk zijn!

ROBERT *(dreinend.)*

Als ik naar het kamertje ga, dan krijg ik op mijn kop van pappa ...

INGE

Wat zeg je nou? Jouw pappa is blij als jij je gedraagt als een grote jongen. Maar hij is bedroefd als je poepjes doet in je broek!

ROBERT

Dat is niet waar ... Hij wil niet dat ik poepjes doe op het kamertje ...

INGE

Jij gaat een flink pak voor de billen krijgen, als ik hem vertel wat je zegt ... Vooruit, we moeten je nu gaan schoonmaken ...

ROBERT

Ik wil niet naar het kamertje ... Ik wil niet dat pappa boos op me is.

INGE *(geërgerd.)*

Kom mee naar de badkamer en hou op met van die domme dingen te zeggen.

ROBERT

Nee, niet naar de badkamer! Dan ga jij witte ogen maken, zoals altijd, dat wil ik niet!

INGE *(gegeneerd.)*

Witte ogen? Ik begrijp niet wat je wilt zeggen .. Kom mee!

ROBERT

Ik wil niet dat je me bang maakt, ik wil niet naar de badkamer!

(Inge sleept hem mee.)

(Ze gaan af. Colette en Guy komen binnen.)

GUY

Het is aardig dat je op me gewacht hebt, maar dat was niet nodig geweest. Het was me alleen ook wel gelukt.

COLETTE

Maar dat was toch vanzelfsprekend ... En trouwens, je hebt er niet lang over gedaan.

GUY *(smartelijk.)*

Ik begrijp er niets van; de aandrang is groter dan de nood. Ik ren en ren, ik ga zitten, en dan niets, het grote Niets. De inspiratie is verdwenen ...

COLETTE

Het is zoals de duizeling van de schrijver voor het witte blad papier ...

GUY *(krachtig.)*

Precies. Of de ontredde van de kunstenaar voor een maagdelijk doek ... Ik doe mijn best, en hoe, maar zonder overtuiging. Ik kan er beter mee ophouden.

COLETTE *(dromerig.)*

Dat is het. Vergeten, reizen, afleiding zoeken ... De aandrang komt terug op het moment waarop je haar niet meer verwacht.

GUY

Ach, ik bezorg jullie erg veel last ...

COLETTE

Dat is niet jouw schuld. Dat komt door onze wc die verstopt is ...